

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

XVIII Міжнародна
науково-практична конференція
молодих вчених, курсантів та студентів

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Львів-2023

МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, АНГЛІЙСЬКОЮ,
ПОЛЬСЬКОЮ МОВАМИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*XVIII Міжнародної науково-практичної
конференції молодих вчених, курсантів та
студентів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Львів – 2023

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

- Голова:** **Василь ПОПОВИЧ** – т.в.о. проректора з науково-дослідної роботи Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, доктор технічних наук, професор;
- Заступники голови:** **Сергій ЄМЕЛЬЯНЕНКО** – начальник відділу організації науково-дослідної діяльності, к.т.н., ст. досл., ЛДУ БЖД;
Василь КАРАБИН – д.т.н., доцент, начальник Навчально-наукового інституту психології та соціального захисту, ЛДУ БЖД;
Андрій ЛІН – к.т.н., доцент, начальник Навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки, ЛДУ БЖД;
Ольга МЕНЬШИКОВА – к.ф.-м.н., доцент, заступник начальника Навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУ БЖД;
- Члени наукового комітету:** **Henryk POLCIK** – PhD, SEW, Cracow, Poland;
Rafal MATUSZKIEWICZ – MSFS, Warsaw, Poland;
Oksana TELAK – Doctor of Sciences, MSFS, Warsaw, Poland ;
Oliver WICHE – PhD, TUBAF, Freiberg, Germany ;
Izabella GRABOWSKA-LEPCZAK – PhD, MSFS, Warsaw, Poland ;
Dariusz SKALSKI – Doctor of Sciences, Professor, UPES, Gdansk, Poland;
Jerzy TELAK – Doctor of Sciences, Professor, ASE, Warszawa, Poland;
Ausra MAZEIKIENE – Doctor of Technical Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Environmental Protection and Water Engineering, VGTU;
Юрій СТАРОДУБ – д.ф.-м.н., професор, професор відділу організації науково-дослідної діяльності, ЛДУ БЖД;
Роман ЛАВРЕЦЬКИЙ – к.і.н., доцент, учений секретар Університету, ЛДУ БЖД;
- Члени оргкомітету:** **Юрій РУДИК** – д.т.н., доцент, головний науковий співробітник відділу організації науково-дослідної діяльності, ЛДУ БЖД;
Ярослав КИРИЛІВ – к.т.н., с.н.с., старший науковий співробітник відділу організації науково-дослідної діяльності, ЛДУ БЖД;
Іван ПАСНАК – к.т.н., доцент, заступник начальника Навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки, ЛДУ БЖД;
Ірина БАБІЙ – к.пед.н., заступник начальника Навчально-наукового інституту психології та соціального захисту, ЛДУ БЖД;
Тарас БОЙКО – к.т.н., заступник начальника Навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки, ЛДУ БЖД;

Олег СТОКАЛЮК – к.т.н., заступник начальника Навчально-наукового інституту цивільного захисту, ЛДУ БЖД;

Тетяна ВОЙТОВИЧ – доктор філософії (PhD), науковий співробітник відділу організації науково-дослідної діяльності, ЛДУ БЖД;

Юрій КОПИСТИНСЬКИЙ – к.т.н., начальник докторантури, ад'юнктури, ЛДУ БЖД;

Роман ЯКОВЧУК – д.т.н., доцент, начальник кафедри цивільного захисту та комп'ютерного моделювання екогеофізичних процесів, ЛДУ БЖД;

Олег ПАЗЕН – к.т.н., начальник кафедри наглядово-профілактичної діяльності та пожежної автоматики, ЛДУ БЖД;

Андрій САМЛЮ – к.ю.н., доцент, т.в.о. начальника кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту, ЛДУ БЖД;

Андрій КУЗИК – д.с.-г.н., професор, завідувач кафедри екологічної безпеки, ЛДУ БЖД;

Євген МАРТИН – д.т.н., професор, професор кафедри інформаційних технологій та систем електронних комунікацій, ЛДУ БЖД;

Олег ЗАЧКО – д.т.н., професор, професор кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту, ЛДУ БЖД;

Андрій ЦЮПРИК – д.пед.н., доцент, завідувач кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, ЛДУ БЖД;

Олександр МІРУС – к.т.н., доцент, завідувач кафедри промислової безпеки та охорони праці, ЛДУ БЖД;

Дмитро КОБИЛКІН – к.т.н., голова ради молодих вчених Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, ЛДУ БЖД;

Андрій ГАВРИСЬ – к.т.н., доцент, старший викладач кафедри цивільного захисту та комп'ютерного моделювання екогеофізичних процесів, ЛДУ БЖД;

Ірина КОЧМАР – викладач кафедри екологічної безпеки, ЛДУ БЖД;

Назар БУРАК – к.т.н., доцент, доцент кафедри інформаційних технологій та систем електронних комунікацій, ЛДУ БЖД;

Олег КОВАЛЬЧУК – ад'юнкт кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту, ЛДУ БЖД;

Володимир МИРОШКИН – ад'юнкт кафедри наглядово-профілактичної діяльності та пожежної автоматики, ЛДУ БЖД;

Оксана СТЕЛЬМАХ – к.психол.н., доцент, заступник начальника кафедри практичної психології та педагогіки, ЛДУ БЖД;

Володимир МАРИЧ – к.т.н., старший викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці, ЛДУ БЖД;

УДК 614.84

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ ТА НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТУ У СФЕРІ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

Олександр Коцюр

В.В. Придатко

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Щороку в Україні виникає велика кількість пожеж. Здійснення державного нагляду у сфері пожежної безпеки є основним методом запобігання та попередження пожеж, однак, що є неможливим до виконання на об'єктах суб'єктів господарювання у стані військової агресії. Здійснення незалежного аудиту з оцінки протипожежного стану надає можливість суб'єкту господарювання завчасно виявити відхилення від нормативних актів та завчасно здійснювати заходи реагування, без отримання адміністративної або кримінальної відповідальності.

Ключові слова: аудит, державний нагляд, недоліки, запобігання та попередження, відповідальність.

COMPARATIVE ANALYSIS OF THE EFFICIENCY OF STATE SUPERVISION AND AUDIT MEASURES IN THE SPHERE OF FIRE SAFETY

Oleksandr Kotsiur

V.V. Prydatko

Lviv State University of Life Safety

A large number of fires occur in Ukraine every year. Implementation of state supervision in the field of fire safety is the main method of fire prevention and prevention, however, which is impossible to perform at the facilities of economic entities in a state of military aggression. Carrying out an independent audit on the assessment of the fire prevention condition provides an opportunity for the business entity to detect deviations from regulatory acts in advance and to implement response measures in advance, without receiving administrative or criminal liability.

Key words: audit, state supervision, shortcomings, prevention and warning, responsibility.

Сфера пожежної безпеки є критичною сферою, яка потребує ретельного контролю та заходів для забезпечення безпеки громадян та запобігання загибелі людей та майна внаслідок пожеж. У цьому контексті порівняльний аналіз ефективності заходів державного нагляду та аудиту може дати уявлення чи/або актуальні результати про ефективність зазначених заходів у забезпеченні пожежної безпеки.

Державний нагляд (контроль) - діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування (далі - органи державного нагляду (контролю)) в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт та послуг, допустимого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища.

Заходи державного нагляду (контролю) - планові та позапланові заходи, які здійснюються у формі перевірок, ревізій, оглядів, обстежень та в інших формах, визначених законом.

Однією з переваг заходів державного нагляду є те, що вони здійснюються державними органами, які мають повноваження контролювати дотримання правил пожежної безпеки та здійснювати відповідний вплив. Крім того, заходи державного нагляду мають випереджувальний характер і мають першочергове завдання попередити пожежі ще до їх виникнення.

Проте заходи державного нагляду мають деякі обмеження. Наприклад, вони більшою мірою покладаються на дотримання суб'єктами господарювання вимог нормативних актів з питань пожежної безпеки.

Аудит з оцінки протипожежного стану – аналіз стану діяльності суб'єкта господарювання, що проводиться за його заявою органом державного нагляду (контролю) або підприємством, установою, організацією, у тому числі об'єднанням суб'єктів господарювання у відповідній сфері господарської діяльності, уповноваженими органом державного нагляду (контролю) на проведення аудиту у відповідній сфері державного нагляду (контролю), з метою виявлення, попередження та усунення порушень вимог законодавства без застосування санкцій.

Однією з переваг аудиторських заходів є те, що вони проводяться кваліфікованими фахівцями з пожежної безпеки. Крім того, аудиторські заходи можуть забезпечити незалежну оцінку систем і процедур протипожежної безпеки, що може допомогти виявити потенційні недоліки.

Однак аудиторські заходи можуть бути дорогими, і не всі суб'єкти господарювання можуть мати ресурси для проведення регулярних аудитів.

Порівняльну характеристику основних повноважень у сфері пожежної безпеки між органами державного нагляду та суб'єктами господарювання, що надають послуги із аудиту з оцінки протипожежного стану наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика основних повноважень органів державного нагляду та суб'єктів господарювання-аудиторів

Повноваження органів державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки	Повноваження суб'єктів господарювання, що надають послуги протипожежного призначення	Відповідність повноважень
Нагляд та контроль щодо виявлення та запобігання порушенням	Аудит щодо виявлення та запобігання порушенням	+
Нагляд щодо виявлення та запобігання порушенням об'єктів будівництва	Аудит щодо виявлення та запобігання порушенням об'єктів будівництва	+
	Здійснення супроводу виконання робіт із розробки розділів протипожежного захисту проектної документації на будівництво	-
	Участь у експертній оцінці проектної документації на відповідність вимогам нормативних актів	-
Розробка та узгодження нормативних актів	Надання пропозицій до нормативних актів	+
Контроль за діяльністю суб'єктів господарювання – ліцензіатів	Здійснення супроводу робіт протипожежного призначення	+
	Контроль якості виконаних робіт протипожежного призначення	-
Дослідження пожеж, розгляд звернень за фактами пожеж, дослідження фактів загибелі		-
Складання матеріалів перевірок	Складання експертних звітів	+
Порушення клопотань, що призупинки діяльності об'єктів		-
Дозвільні функції та реєстрація	Допомога у оформленні дозвільних документів	+
Адміністративна практика		-
Контроль за плановими заходами евакуювання	Розробка заходів із проведення евакуювання тимчасового або повного	+
Надання допомоги органам влади	Консультація органів влади	+
Консультативна допомога суб'єктам різних форм власності	Консультативна допомога суб'єктам різних форм власності	+
Контроль пожежонебезпечного та вибухонебезпечного виробництва		-

Отже, враховуючи зазначене у порівняльній таблиці можемо зробити висновок, що для забезпечення та підтримання оптимального стану пожежної безпеки об'єкту необхідне поєднання заходів як державного нагляду так і незалежного аудиту. Заходи державного нагляду надають

необхідну нормативну базу та забезпечують контроль за дотриманням правил пожежної безпеки, тоді як заходи аудиту можуть забезпечити незалежну оцінку систем і процедур пожежної безпеки, надавати допомогу і незалежний супровід виконання вимог нормативних актів з пожежної безпеки. Комбінуючи ці заходи, є чітка вірогідність виключити потенційні ризики та вжити відповідних заходів для запобігання виникненню пожеж.

Література

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. Закон України від 05.04.2007 № 877-V "Про основні засади державного нагляду(контролю) у сфері господарської діяльності".
3. ДСТУ 9115:2021 Внутрішній аудит з оцінки протипожежного стану.

References

1. Codex of Civil Protection of Ukraine.
2. Law of Ukraine dated 04.05.07 N 877-V "On the basic principles of state supervision (control) in the sphere of economic activity".
3. DSTU 9115:2021 Internal audit on the assessment of the fire prevention condition.